

der ere trufne langt tilbage i Tiden, i Aarenes Pøb' skulde anvendes, efter Ordene, saaledes som de ere givne, vilde man komme i Strid med Aanden i disse Bestemmelser. Det vilde føre os uhyre vidt, og vi maatte faa at sige stemple hele Europa, især det protestantiske, som gjørende sig skyldigt i et grovt Rod, fordi det ikke opretholder saadanne private Bestemmelser, som have deres Grund og Rod i ganske forandrede Forhold. Spørgsmaalet er, altsaa om de Anvendelser, der af Staten ere givne disse Midler, virkelig ere ganske overensstemmende med den Aand, hvoraf de private Givere have været bejlede. For Sorø selv er der gjort Alt, hvad der kunde forlanges, at der skulde gjøres. Jeg har ikke seet noget som helst Forslag, sigtende til at fremme Sorø Akademis Formaal, som ikke har fundet en vis Imødekommen. Marsagen, hvorfor Udgifterne til Sorø bleve indskrænkede, var den, at man troede det rigtigere ad en anden Vej end tidligere at naae Akademiets Formaal. Forinden den — jeg havde nær sagt ulykkelige — Skolereform freikom, var den Tid, som laae forud for de egentlige Examensstudier, deelt i to Dele, hvoraf den lille Deel, et Aar, var henlagt til Universitetet, den øvrige Deel til Skolerne. Ved Sorø var Forholdet indrettet saaledes, at de Unge, istedetfor at de lærde Skoler sendte dem til Universitetet, hvor de fik Underviisning i de almindelige bannende Fag, fik denne samme Underviisning paa selve Akademiet. Sorø fører endnu sine Elever ganske til det samme Trin, hvortil det førte dem i tidligere Dage. Der er i den Henseende ikke steet nogen Forandring; det førte da og fører nu de Unge hen til det Punkt, da alle de forberedende Studier ere endte, og de Vedkommende skulle begynde deres Examensstudier. Det er imidlertid en Selvfølge, at naar man fandt det hensigtsmæssigt — jeg deler ikke den Anskuelse, at det var det, — at tage et Aar fra Universitetet og lægge det til Skolen, maatte denne Opfattelse føre til, at man ophævede den særlige akademiske Indretning i Sorø og gjorde hele Underviisningen der til en Skoleunderviisning, hvorved der medførtes Besparelser. Det vilde være utaknemmeligt af mig, om jeg ikke vilde anerkjende, at der netop ved Bevil-

lingerne til Sorø fra den bevilgende Magts Side har fundet en Mundhaandethed Sted, som man maa paaskjønne. Der er bevilget ikke ubetydelige Summer til Decoration af Localer i Sorø, til Haveanlæg, til hensigtsmæssige For skjønnelser af Akademiets nærmeste Omgivelser og Lignende, og i de Aar, jeg har haft med Sorø Akademi at gjøre, erindrer jeg egentlig ikke, at der er forlangt Udgiftsbeløb til Akademiet, som ikke ere blevne bevilgede. Ja, der er endog blevet bevilget et Stakit til Akademiet, hvilket dog er noget af det Allervanskeligste at faae dette Thing til at bevilge, selv om de gamle ere saldsferdige. Kan der altsaa ansøres noget stærkere Beviis paa, hvor gjerne man er kommen Sorø Akademi imøde, end netop det, at det endog har faaet Penge bevilget til et Stakit? Jeg maa altsaa tilbagevise den Bestyrling som ugrundet, at man ikke skulde have tilfredsstillet alle de Forbringere, som Sorø Akademi med Billighed kunde stille. Hvorledes i Alverden kunde man dog have Fornøielse af, at Sorø Akademi dnygede det ene hundredetusinde Rd. oven paa det andet, og gaaer det ikke enhver af de Herrer, som det er gaaet mig, at de, selv om vi der ved ikke skulde blive henregne til Menneflægten, men til Hundeflægten, have haft en velbehagelig Følelse ved at høre om de store Summer af Akademiets Overskud, der ere blevne anvendte paa en forstandig Maade istedetfor at opdynde Capitalerne. Naar man ikke sætter sig nøie ind i Forholdene, men lader det alene berøse ved idelige Phrafer, kan det være vanskeligt nok at see, at Midlerne anvendes til Formaal, der ligge Sorø Akademis Formaal nær, og jeg troer, at vi ved vore Bevillinger have viist og bør vise, at vi kun anvende Overskuddet til saadanne Formaal. Sorø Akademi skal netop virke for de høiere aandelige Formaal, for hvad der kan fremme Kunst og Videnskab. Jeg troer, at der i saa Henseende er en ikke ringe Forskjel imellem det af Fleertallet under Nr. 24 stillede Endringsforslag og Forslaget under Nr. 25, idet det førstnævnte staaer aldeles udenfor, hele den Klasse Formaal, hvorfor Sorø Akademi maa antages at skulle virke. Jeg kan ikke nægte, at efter min Mening